

Résumé/traduction

Titre: **Prespes** (région au nord de la Grèce à la frontière avec l'Albanie et l'ARY Macédoine autour du lac Prespa): **Ils arrachent chaque année de un à trois tonnes du thé grec des montagnes**

Le thé de montagne de la région Prespes est en danger d'extinction en raison de sa collection démesurée par des Grecs et des Albanais. Il s'agit de l'espèce *Sideritis raeseri*, qui pousse dans la zone à une altitude de 1000-2000 mètres.

Le forestier Giorgos Fotiadis a représenté la Grèce au plan d'action trinational pour la protection du thé de montagne dans la région de Prespes, qui a été réalisé dans le cadre d'un programme de l'ONU appelé «Gestion globale de l'écosystème dans le bassin de Prespes en Albanie, en Grèce et dans l'ARY Macédoine" des organisations GEF/UNDP (Global Environment Facility /United Nations Development Program).

Il est cité: "Malheureusement, les propriétés thérapeutiques de la plante incitent aux collectes démesurées, sans contrôle ni règles. Le nombre de collectionneurs est inconnu par manque de procédure d'autorisation; l'ignorance et les méthodes de collecte inappropriées contribuent également à la réduction significative de la prolifération. Le plus grand problème c'est que nous assistons à l'apparition massive d'Albanais qui traversent illégalement la frontière nord et qui cueillent de grandes quantités de thé, estimé de un à trois tonnes par an. Dernièrement, en raison de la crise économique, nous voyons aussi de plus en plus de Grecs qui collectent le thé en grandes quantités. Cependant, la collecte du thé à des fins commerciales est interdite; elle est autorisée uniquement pour la consommation personnelle privée. Ceux qui ramassent le thé illégalement pour y faire du commerce, l'arrachent avec les racines, pour accomplir leur travail plus rapidement ou le coupent prématurément avant la pleine floraison. " Pour éviter l'extinction du thé sauvage, G. Fotiadis suggère la culture de la plante, ce qui garantit aux agriculteurs de très bons profits.

Le « thé grec des montagnes » est considéré comme espèce menacée, et est répertoriée en tant que telle dans les listes de l'Union européenne, de l'Albanie et de l'ARY Macédoine.

Commentaire de SPARTA NATURA

Giorgos Fotiadis dit qu'il manque une procédure d'autorisation, mais il se trompe. Avec circulaire du 27/01/12, le Ministère de l'Environnement a prononcé des directives appropriées. Eventuellement, celles-ci n'ont peut-être pas encore été transmises aux Offices forestiers. En 2012, la prise de conscience écologique concernant le thé de montagne et son risque d'extinction n'a pas été très développée, ou le problème n'a pas été considéré comme important. Les dégâts majeurs sont de toute façon causés par les collectionneurs-contrebandiers précités et non pas par les quelques titulaires d'autorisations.

Πρέσπες: Ξεριζώνουν ένα με τρεις τόνους τσάι του βουνού τον χρόνο

Δημοσιεύτηκε: Πέμπτη, 17 Μαΐου 2012 12:47

Προς εξαφάνιση οδηγείται το τσάι του βουνού των Πρεσπών λόγω της αλόγιστης συλλογής του από Έλληνες και Αλβανούς.

Πρόκειται για το “sideritis raeseri”, ένα είδος τσαγιού που συναντάται στις ορεινές περιοχές των Πρεσπών με υψόμετρο από 1000– 2000 μέτρα, σε βραχώδη ξηρά εδάφη και σε λιβάδια ασβεστολιθικών βιοτόπων. Η επιστημονική ονομασία του γένους sideritis, που περιλαμβάνει περίπου 150 διαφορετικά είδη, προέρχεται από την ελληνική λέξη “σίδηρος”, ακριβώς λόγω της υψηλής περιεκτικότητάς του σ’ αυτό το στοιχείο. Αυτό το ιδιαίτερο είδος έχει φαρμακευτικές ιδιότητες που αξιοποιούνται από την παραδοσιακή ιατρική στην αντιμετώπιση της βρογχίτιδας, στην ανακούφιση του κοινού κρυολογήματος, αλλά και στην καταστολή του εμφυσήματος των πνευμόνων.

«Δυστυχώς, αυτές οι θεραπευτικές ιδιότητες του φυτού, οδηγούν στην αλόγιστη, δίχως έλεγχο και κανόνες, συλλογή του. Ο αριθμός των συλλεκτών είναι άγνωστος, αφού είναι παντελής η έλλειψη συστήματος αδειοδότησης, ενώ η άγνοια και οι λαθεμένες πρακτικές (όπως λ.χ. το ξερίζωμα των φυτών) συντελούν στη σημαντική μείωση των πληθυσμών του και κατά συνέπεια στη διατάραξη των οικοτόπων» αναφέρει ο δασολόγος Γιώργος Φωτιάδης, ο οποίος εκπροσώπησε τη χώρα μας στο τριεθνές σχέδιο δράσης για το τσάι του βουνού της Πρέσπας που υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος GEF/ UNDP «Ολοκληρωμένη Διαχείριση Οικοσυστημάτων στη Λεκάνη των Πρεσπών σε Αλβανία, ΠΓΔΜ και Ελλάδα».

«Το κυριότερο πρόβλημα είναι ότι διαπιστώνουμε αθρόα προσέλευση Αλβανών, οι οποίοι περνούν παράνομα τα σύνορα και συλλέγουν από την περιοχή των Πρεσπών τεράστιες ποσότητες τσαγιού που ανέρχονται σε έναν με τρεις τόνους ετησίως. Τον τελευταίο καιρό και λόγω οικονομικής κρίσης και οι Έλληνες στράφηκαν στην μαζική συλλογή του φυτού, το οποίο πωλείται στη συνέχεια, κυρίως στην Ιταλία, με τιμή ένα ευρώ για τα μόλις 50 γραμμάρια ξηρού βάρους» εξήγησε ο κ.Φωτιάδης. Εκτός από το γεγονός ότι απαγορεύεται η συλλογή του τσαγιού για εμπόριο και επιτρέπεται μόνο για οικιακή χρήση, όσοι το μαζεύουν παράνομα, προκειμένου να ολοκληρώσουν γρήγορα το έργο τους, ξερίζωνουν το φυτό, αντί να κόβουν απλά τα άνθη ή τα συλλέγουν ανώριμα, πριν από την ανθοφορία.

“Η ορθή συλλογή θα πρέπει να γίνεται κατά τη διάρκεια της ανθοφορίας του τον Ιούνιο και τον Ιούλιο, κόβοντας μόνο το στέλεχος με τα άνθη. Με αυτόν τον τρόπο εξασφαλίζεται ο πολλαπλασιασμός του μέσω των σπόρων. Εξίσου σημαντική είναι και η αποθήκευσή του, η οποία θα πρέπει να γίνεται μέσα σε βαμβακερές ή χάρτινες σακούλες, απαραίτητως στεγνές και καθαρές και εν συνεχεία να φυλάσσεται μακριά από τον ήλιο, την υγρασία και τη σκόνη» διευκρινίζει ο κ.Φωτιάδης, ο οποίος προτείνει ως λύση την καλλιέργεια του τσαγιού, καθώς από ένα στρέμμα μπορεί να προέλθει παραγωγή περίπου 1000 κιλών νωπού φυτού.

«Φάρμακο» για τη βρογχίτιδα και το άσθμα

Το αποκαλούμενο ως «τσάι του βουνού» στα ελληνικά, «τσάι μάλι» στα αλβανικά και «σαρπλιάνινσκι τσάι» ή «τσάι της Οχρίδας» στην ΠΓΔΜ, μπορεί να θεωρηθεί ένα από τα απειλούμενα είδη φυτών της περιοχής των Πρεσπών. Μάλιστα, περιλαμβάνεται στον κατάλογο των «Άλλων σημαντικών ειδών φυτών» της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο Κόκκινο Βιβλίο της Αλβανίας με καθεστώς απειλούμενων με εξαφάνιση ειδών και στη λίστα των ειδών σημαντικών περιοχών φυτών της ΠΓΔΜ.

Χρησιμοποιείται ευρέως ως αναλγητικό για τη μείωση της έντασης των συμπτωμάτων ασθενειών, όπως η βρογχίτιδα και το άσθμα, για την ανακούφιση από το βήχα και τους πόνους της κοιλιάς, αλλά και ως αφέψημα για την ευχάριστη και τη δροσιστική του γεύση. Το εκχύλισμά του φαίνεται να έχει αντιφλεγμονώδεις, αντιμικροβιακές, αντιβακτηριδιακές δράσεις, καθώς και αντιρευματικές ιδιότητες.

Επίσης, λόγω της παρουσίας ιχνοστοιχείων όπως ο σίδηρος και το σελήνιο, το εκχύλισμά του περιλαμβάνεται σε παρασκευάσματα που χρησιμοποιούνται για την καταπολέμηση της αναιμίας.